

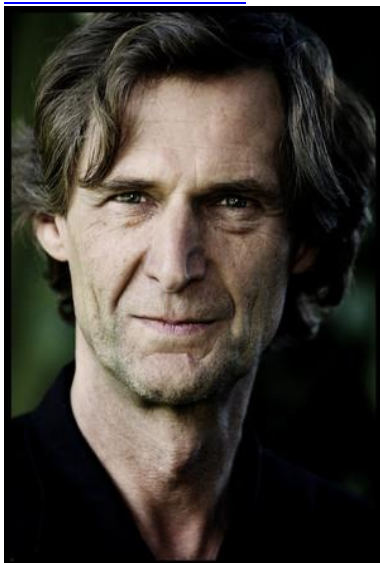
## Neem euthanasie en abortus op in wet op patiëntenrechten

Marc Cosyns is huisarts in wijkgezondheidscentrum / UGent.

31 december 2015



[2 Aartsbisschop Jozef De Kesel deed stof opwaaien met zijn uitspraken over euthanasie en abortus. ©BELGA](#)



[Marc Cosyns. ©Tim Dirven](#)

In het Heilig Jaar waarin vrouwen die hun vrucht hebben laten weghalen formeel vergiffenis kunnen krijgen van iedere priester, zou men misschien niet verwachten dat de kersverse aartsbisschop de traditionele leer beklemtoont. Zeker omdat hij een paar dagen voordien gezegd had dat de wijding van vrouwen tot diaken geen taboe meer is. Maar misschien meent de aartsbisschop dat er al in teveel katholieke instellingen abortus en euthanasie worden gepleegd en dat men straks geen keuze meer kan maken voor een ziekenhuis waar dit formeel geweigerd wordt.

Uit de reactie van Zorgnet Vlaanderen/Icuro dat o.a. alle katholieke instellingen overkoepelt, blijkt dat zijn vrees niet onterecht is. De gedelegeerd bestuurder verklaart immers dat in alle instellingen euthanasie en abortus mogelijk is in overleg met de patiënt via een zorgvuldig stappenplan. "Niet of het kan, maar de manier waarop het gebeurt is aan de orde." Vanuit kerkelijk standpunt valt er dus iets voor te zeggen dat de aartsbisschop de traditionele kaart trekt waar hij zijn kans schoon ziet, wetende dat hij het kennelijk ook moeilijk had met de brief van Jong CD&V aan paus Franciscus. Jong CD&V vraagt met aandrang dat de Kerk haar verzet opgeeft, telkens wanneer overheid en hulporganisaties de bevolking anticonceptie ter beschikking stellen (25 december 2015).

## Share

**Mochten abortus en euthanasie opgenomen zijn in de patiëntenrechtenwet zoals (nood)anticonceptie en palliatieve sedatie, dan zouden ze als 'medische handelingen' plaats kunnen vinden in de setting die het best aansluit bij de wil en de situatie van patiënten en hun naaste betrokkenen**

Sommige (jonge) politici vinden nu dat de aartsbisschop juridisch ongelijk heeft en spreken over een aanfluiting van de wet: "Abortus en euthanasie zijn een recht voor de patiënt en die moet dat ook zien toegepast krijgen. Het is een contract tussen een arts en een patiënt/cliënt, waarbij de instelling geen eisen of voorwaarden te stellen heeft." Maar is dat wel zo?

De ontstaansgeschiedenis van een wetgeving wordt vaak snel vergeten en verdraaid in functie van het eigen gelijk. In de wet betreffende zwangerschapsafbreking worden instellingen specifiek vermeld: De afbreking moet onder medisch verantwoorde omstandigheden door een geneesheer worden verricht in een instelling voor gezondheidszorg waaraan een voorlichtingsdienst is verbonden die de zwangere vrouw opvangt en haar omstandig inlicht (...) art 2/art 350 1 b. De wet was geënt op de weliswaar illegale werking van de abortuscentra die toen al meer dan 10 jaar op een zorgvuldige psychologisch begeleide en poliklinische wijze werkten. Dit in tegenstelling tot de (meeste) ziekenhuizen waar abortus clandestien tussen andere ingrepen zonder enige

voorlichting en onder algemene narcose plaats vond.

Anno 2015 is er nauwelijks een ziekenhuis dat abortus tot 12 weken uitvoert en wat de 'medische abortussen' betreft is er weinig (ethische)transparantie, aldus Marleen Temmerman (DM 30/12). In de wet betreffende euthanasie is geen sprake van de instelling waar de euthanasie moet plaats vinden. In de voorbereidende parlementaire commissiewerken beaamde de toenmalige voorzitter Fred Erdman (Sp.a) formeel dat instellingen het recht hebben om de toepassing van euthanasie te verbieden binnen de muren van de instelling.

Ondertussen is hierover heel wat gediscussieerd, gepubliceerd en zijn meningen veranderd, maar alleen de status van bijzondere wetgeving in het strafrecht(abortus) of verwijzend naar het strafrecht (euthanasie) maakt dat instellingen niet verplicht kunnen worden om deze 'niet-medische handelingen' op te nemen in de basiszorg. Er is ook geen wettelijke verwijsplicht. 'Niemand's recht, niemand's plicht' zoals Herman Nys (medisch recht, KULeuven) het uitdrukt. Daar sta je dan als patiënt, denk ik dan...

## **Share**

### **Zo eenvoudig zou het kunnen zijn mochten partijpolitieke en levensbeschouwelijke belangen niet zwaarder wegen dan de menswaardige zorg voor patiënten.**

Mochten abortus en euthanasie opgenomen zijn in de patiëntenrechtenwet zoals (nood)anticonceptie en palliatieve sedatie, dan zouden ze als 'medische handelingen' plaats kunnen vinden in de setting die het best aansluit bij de wil en de situatie van patiënten en hun naaste betrokkenen. Dan zou abortus deel uitmaken van de reproductieve zorgverlening en euthanasie van de integrale stervensbegeleiding. Zonder strafrechtelijke procedures, maar met wetenschappelijk onderbouwde en zorgvuldige richtlijnen voor de interdisciplinaire zorgteams. Individuele zorgverleners blijven dan het recht hebben niet te participeren, maar moeten wel voortijdig verwijzen, zoals de arts of vroedvrouw die tegen 'natuurlijk' bevallen is nu ook moet verwijzen naar een andere zorgverlener.

Zo eenvoudig zou het kunnen zijn mochten partijpolitieke en levensbeschouwelijke belangen niet zwaarder wegen dan de menswaardige zorg voor patiënten. Toch trachten we nu al met een groep zorgverleners op deze manier te werken, ons geweten volgend, (h)eerlijk helder.